

T.C.
ELAZIĞ VALİLİĞİ
ELAZIĞ İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
2024-2025 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI I. DÖNEM II. ORTAK YAZILI SINAVI
TARİH 10. SINIF

ÖĞLEN
OTURUMU

Adı ve Soyadı : .....

Şubesi : ..... Öğrenci Numarası : .....

Aldığı Puan : .....

1. Babailer İsyanı : Türkiye Selçuklu Devleti'nin merkezî otoritesinin zayıflamasını fırsat bilen bazı Türkmenler otlak ve meraların yetersizliğini ve devletin kendileriyle ilgilenmediğini iddia ederek Baba İshak adlı bir Türkmen dervişinin önderliğinde isyan çıkardılar.

Bu isyan Anadolu'da hangi gelişmelerin meydana gelmesine zemin hazırlamıştır? İki örnek yazınız. (2x5=10 PUAN)

- Anadolu'da Moğol tehdidinin artmasına,
- Köseadağ Savaşı'nın meydana gelmesine,
- Anadolu'da siyasi birliğin bozulmasına,
- İkinci Beylikler döneminin başlamasına,
- Huzur ve güven ortamının bozulmasına,
- İç karışıklıkların çıkmasına

2. XI - XIII. yüzyıllar arasında meydana gelen Haçlı Seferleri ile Türklerin ve Arapların yaşadığı topraklar hedef haline gelmiştir.

Bu durumun siyasi nedenlerinden üç tanesinin yazınız. (3x5=15 PUAN)

- Türklerin Anadolu'ya yerleşmesi
- Türklere karşı Bizans'ın Avrupa'dan yardım istemesi
- Türklerin Anadolu ve çevresinden uzaklaştırılmak istenmesi
- Feodal Beylerinin şan ve şöhret peşinde olması

3. Osmanlı Devleti'nin batı yönlü izlediği fetih politikasına Anadolu'daki bazı Türk beylikleri de destek olmuştur.

Beyliklerin Osmanlı Devleti'ne destek olmasında etkili olan iki faktörü yazınız. (2x5=10 PUAN)

- Osmanlı'nın cihat ve gaza amaçlı hareket etmeleri
- Yeni yurtlar edinmek istemeleri
- Elde edilen ganimetlerden yararlanmak istemeleri,
- Ekonomik ve siyasi yönden güçlenmek istemeleri

4. XIV. yüzyılda Balkanlarda siyasi çekişmeler yaşanıyordu. Ortodoks, Bogomil ve Katolik mezhebine mensup olanlar arasında bölgede sık sık mezhep çatışmaları yaşanıyordu. Ayrıca şehirlerin yöneticileri, halka sürekli baskı yapıp onları ağır vergiler altında eziyordu.

Balkanlardaki bu durumdan faydalanmak isteyen Osmanlı Devleti'nin hâkimiyet kurmak için yaptığı çalışmalardan üç tanesini yazınız. (3x5=15 PUAN)

- İstimâlet politikasını uygulaması
- Adaletli bir yönetim sergilemesi,
- İnanç ve özgürlüklerine karışmaması,
- Hoşgörü politikasını uygulaması
- Vergi alımında adil davranması

5. Osmanlı Devleti'nin kuruluş dönemindeki en önemli hedeflerinden biri Anadolu'da Türk siyasi birliğini sağlamaktı.

Osmanlı Devleti'nin bu hedefini gerçekleştirmek için uyguladığı yöntemlerden iki tanesini yazınız. (2x5=10 PUAN)

- Beyliklerle savaşmak
- Akrabalık bağlarını güçlendirmek
- Beyliklerin topraklarını satın almak
- Beyliklerin beylerini yönetimde görevlendirmek

6. Osmanlı Devleti'nde ilk düzenli ordu Orhan Bey döneminde kurulan yaya ve müsellemler birlikleridir.

Osmanlı Devleti'nde bu ordunun kurulmasına neden ihtiyaç duyulmuştur? İki örnek yazınız. (2x5=10 PUAN)

- Savaşlarda aşiret savaşçılarının ve ücretli askerlerin yetersiz olması
- Gönüllü birliklerin uzun kale kuşatmasına dayanamaması
- Savaşçıların savaştan sonra genelde işlerine dönmesi
- Her zaman hazır olan bir askeri birliğe ihtiyaç duyulması

7. Osmanlı Devleti'nde kapıkulu ocağındaki süvari (atlı) askerî sınıfının bölümlerinden beş tanesini yazınız. (10 PUAN)

- Sipahiler
- Silahtarlar
- Sağ ve sol ulufeciler
- Sağ ve sol garipler

8. Osmanlı'daki tımar sisteminin askerî faydalarından iki tanesini yazınız. (2x5=10 PUAN)

- Devletin eyalet ordusu düzenlenmiştir.
- Merkez ordusuna yardımcı birlikler oluşturulmuştur.
- Devlet hazinesinden para çıkmadan asker yetiştirilmiştir.
- Her zaman savaşa hazır asker yetiştirilmiştir.
- Bölgesel güvenlik sağlanmıştır.

9. Osmanlı Devleti'nde tımar sistemi içerisinde yer alan dirliklerin isimlerini ve kimlere verildiğini yazınız. (10 PUAN)

- Has: Padişaha, hanedan üyelerine, veziriazama, beylerbeyine, sancak beyleri ve üst düzey devlet görevlilerine verilirdi.
- Zeamet: Eyalet merkezlerinde oturan üst düzey yöneticilere (hazine ve tımar defterdarına, sancaklardaki alay beylerine, kale dizdarlarına, divan kâtiplerine, vs.) verilirdi.
- Tımar: Savaşlarda yüksek fayda gösteren askerlere ve üst dereceli memurlara verilirdi.